

Sygn. akt VI U 1212/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2018 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 24 marca 2016 r., znak: (...)

w sprawie: A. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. W. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 26 stycznia 2016 r. do dnia 31 marca 2019r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu A. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, na podstawie przepisu art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 roku nr 153, poz. 1227)

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS ubezpieczony nie został uznany za niezdolnego do pracy zarobkowej.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, który wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż aktualny stan jego zdrowia nie pozwala na podjęcie pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. W., ostatnio zatrudniony jako pracownik fizyczny, w dniu 26.01.2016 roku złożył w pozwanym organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do renty. Ubezpieczony udokumentował wymagany staż ubezpieczeniowy. Do dnia 9.10.2015 r. ubezpieczony pobierał świadczenie rehabilitacyjne. Pozwany organ rentowy poddał go badaniu przez lekarza orzecznika i komisję lekarską ZUS, którzy w wydanych orzeczeniach nie uznali ubezpieczonego za osobę niezdolną do wykonywania pracy zarobkowej. -okoliczności bezsporne

W celu zweryfikowania powyższych orzeczeń Sąd powołał biegłych lekarzy sądowych z zakresu następujących specjalności: neurologa, psychiatry i ortopedy.

Biegli lekarze sądowi w wydanej opinii w dniu 24.03. 2017 roku rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia:

1. Zespół depresyjny na podłożu organicznym
2. Zaburzenia funkcji poznawczych (progresja zmian)
3. Wielopoziomowa dyskopatia szyjna i lędźwiowa z objawowym zespołem bólowym
4. Przebyte rwa szyjna obustronna
5. Stan po leczeniu operacyjnym dyskopatii C6-C7 (2015)
6. Zespół cieśni nadgarstka prawostronny
7. Przebyte złamanie podudzia lewego (2004)
8. Nadciśnienie tętnicze
9. Niedosłuch obustronny

Na podstawie przeprowadzonych badań sądowno-lekarskich oraz po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną znajdującą się w aktach sprawy biegli stwierdzili, że stan zdrowia ubezpieczonego czyni go częściowo niezdolnym do pracy - okresowo (do 31.03.2019 roku), od dnia złożenia wniosku o rentę, bowiem pomimo systematycznego leczenia brak istotnej poprawy funkcjonowania. U ubezpieczonego biegli stwierdzili zmiany nastroju, zaburzenia napędu, lęk i niepokój, zaburzenia koncentracji uwagi, spadek motywacji, wycofanie, utratę zainteresowań. Powodują one, zdaniem biegłych, trudności w organizowaniu codziennego toku zajęć, w zakresie współpracy, motywacji oraz wykonywaniu i wydajności pracy. Zaburzenia depresyjne mogą stanowić przyczynę ograniczeń w zakresie zatrudnienia związanego z wysokimi wymaganiami dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej, systematycznej oceny. Możliwość przekwalifikowania zawodowego (nabywania nowych umiejętności) - z uwagi na stan psychiczny - jest znacznie ograniczona. Badany wymaga dalszego leczenia w celu zapewnienia efektywnej długotrwałej poprawy. Występujące u badanego zmiany chorobowe układu ruchu stanowią przeciwwskazanie do wykonywania pracy na wysokości oraz wymagającej pełnej sprawności psychofizycznej.

-dowód; opinia biegłych k. 20-22 akt sądowych

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłych opinią, pozwany organ rentowy wniósł do niej zastrzeżenia, w których wskazał, że podczas badania przez Komisję Lekarską, nie stwierdzono zaburzeń funkcjonalnych w stopniu powodującym długotrwałą niezdolność do pracy. W badaniu przedmiotowym KL-objawy korzeniowe ujemne, bez niedowładów, bez zaników mięśniowych, bez zaburzeń zwieraczy. Bez istotnych zaburzeń stanu psychicznego, bez cech jawnej depresji, bez myśli suicydalnych, bez objawów wytwórczych, bez patologicznych lęków-konsultacja

psychiatry ZUS 15.02.2016r. Nadciśnienie tętnicze było kontrolowane farmakologicznie, bez cech niewydolności krążenia i wieńcowej. Brak było podstaw do orzeczenia długotrwałej niezdolności do pracy. Badanie w Zakładzie (...) - 24.06.2015r.; MMSE=29 - wynik prawidłowy.

Z opinii biegłych sądowych psychiatryczno-psychologicznej, specjalisty medycyny pracy i specjalisty rehabilitacji medycznej, nie wynika nasilenie objawów w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy, tym bardziej, że biegli w wywiadzie podają, że badany aktualnie pracuje jako aparatowy procesu chemicznego, kontroluje zawory, wykonuje ciężką pracę fizyczna, w zimnie, na nocne zmiany, czym potwierdza zdolność do pracy zarobkowej.

Także z badania internistycznego nie wynika całkowita niezdolność do pracy.

Organ rentowy wniósł o przekazanie zastrzeżeń biegłym celem ustosunkowania się do nich w opinii uzupełniającej.

W opinii uzupełniającej, wydanej w celu ustosunkowania się do zastrzeżeń pozwanego organu rentowego, biegli podtrzymali wcześniej wydane orzeczenie, nadto wskazali, iż ubezpieczony od 2013 roku leczy się z powodu depresji u psychiatry, który rozpoznał u ubezpieczonego „zespół depresyjny umiarkowany na podłożu organicznym oraz łagodne zaburzenia poznawcze. W badaniu neuropsychologicznym z dnia 24.06.2015 „osłabienie pamięci świeżej, funkcji wykonawczych, spowolniały psychomotorycznie, największe dysfunkcje w obszarze procesów przetwarzania informacji obrazowo-przestrzennych. Badanie kontrolne, wykonane 14.10.2015 r. przez prof. A. B., wykazało: „Zespół depresyjny utrwalony na podłożu zmian organicznych w OUN. Zaburzenia funkcji poznawczych w znacznym stopniu utrudniają funkcjonowanie psychospołeczne. Zmiany mają charakter utrwalony. Progresja zmian”.

Biegli powołali się na dane uzyskane z wywiadu, udzielonego w trakcie badania przez biegłych iż ubezpieczony w okresie od 1993 do 2014 pracował w (...) jako spawacz, potem ślusarz-izoler. Podkreślał, że swoją pracę wykonywał w, ciężkich i bardzo szkodliwych dla zdrowia warunkach, jak; kontakt z gazami bojowymi (fosgen), chemikaliami, w zimnie. Substancje toksyczne często wywoływały u niego utraty przytomności, wskutek „podtrucia" nie mógł spać, miał silne bóle głowy, „zamuloną głowę". Z uwagi na silny dyskomfort psychofizyczny doświadczany we wcześniejszych okresach zatrudnienia, u ubezpieczonego wystąpiło subiektywne poczucie utraty zdrowia i sprawności, wręcz pokrzywdzenia. Biegli wskazali także, iż :

- Zaburzenia depresyjne mogą stanowić przyczynę ograniczeń w zakresie zatrudnienia związanego z wysokimi wymaganiami dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej, systematycznej oceny.
- Możliwość przekwalifikowania zawodowego (nabywania nowych umiejętności) - z uwagi na stan psychiczny - - jest znacznie ograniczona.
- Badany wymaga dalszego leczenia w celu zapewnienia efektywnej długotrwałej poprawy.
- Występujące u badanego zmiany chorobowe układu ruchu stanowią przeciwwskazanie do wykonywania pracy na wysokości oraz wymagającej pełnej sprawności psychofizycznej.

-dowód: opinia uzupełniająca k. 43 akt sądowych,

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłych opinią uzupełniająca, pozwany organ rentowy zgłosił do niej dalsze zastrzeżenia, stwierdzając, że

Biegłe psycholog i psychiatra opierają się na badaniach z 2015r. Biegła psycholog nie wykonała obiektywnych testów dotyczących aktualnej oceny procesów poznawczych. Badanie MMSE z dnia 24.06.2015r., którym dysponowała KL wynik 29-norma. Do tego badania nie odnieśli się w opinii uzupełniającej.

Częściowej niezdolności do pracy przeczy przede wszystkim aktywność zawodowa badanego-biegły medycyny pracy podaje, że badany pracuje aktualnie jako aparatowy procesu chemicznego, kontroluje zawory, ma ciężką pracę

fizyczną, w zimnie, na nocne zmiany. W związku z tym badany pomimo stwierdzanych schorzeń jest zdolny do pracy zarobkowej, zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji, co przeczy częściowej niezdolności do pracy.

Organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii II zespołu biegłych celem obiektywizacji rozpoznania lub o oddalenie odwołania.

W kolejnej opinii uzupełniającej z dnia 12.03.2018 r. biegli w odniesieniu do zastrzeżeń organu rentowego przywołali treść zaświadczenia z dnia 17.01.2018r. wystawionego przez specjalistę z katedry i Zakładu (...) w B. z którego wynikało, że w badaniu kontrolnym przeprowadzonym 17.01.2018 r. stwierdzono nadal znacznego stopnia zaburzenia pamięci bezpośredniej i odroczonej, zaburzenia uwagi, zwiększoną podatność na dystrakcję. W ocenie badającego specjalisty- prof. Dra hab. A. B.-kierownika Katedry i zakładu (...) im.dr. A. J. w B. ubezpieczony jest spowolniały psychomotorycznie ((...)), występują u niego zaburzenia przełączenia i kontroli poznawczej ((...), test S. B.). Wyniki testów oceniających funkcje czołowe są nieprawidłowe. W trakcie tego badania stwierdzono też, że nadal występują u niego zaburzenia równowagi, zawroty głowy, zaburzenia orientacji przestrzennej (chwilowe otamowania i zaburzenia orientacji co do lokalizacji miejsca, w którym pacjent się znajduje).

Badający specjalista wskazał w wydanym ubezpieczonemu zaświadczeniu z dnia 17.01.2018 r. iż u ubezpieczonego występuje zespół depresyjny utrwalony na podłożu zmian organicznych w OUN i zaburzenia funkcji poznawczych, które w znacznym stopniu utrudniają funkcjonowanie psychospołeczne. Zmiany mają charakter utrwalony.

W zaleceniach kontrolnych wydanych po badaniu wskazano, że w przypadku ubezpieczonego niezbędne jest systematyczne leczenie psychiatryczne a pacjent nie kwalifikuje się do pracy zmianowej i fizycznej. Zalecana jest jedynie praca w warunkach chronionych.

Biegli podtrzymując dotychczasową opinię powołali się na ponowną analizę dokumentacji medycznej ze szczególnym uwzględnieniem treści zaświadczenia z dnia 17.01.2018 r.

dowód: opinia uzupełniająca k. 71 akt sądowych, zaświadczenie z dnia 17.01.2018 r. prof. Dra hab. A. B.-kierownika Katedry i zakładu (...) im.dr. A. J. w B. k. 59

Po zapoznaniu się z opinią uzupełniająca organ rentowy wniósł do niej kolejne zastrzeżenia wskazując, że opinia nie wyjaśnia wszystkich zarzutów organu rentowego oraz powołał się na to, że ubezpieczony pracuje zawodowo. Organ rentowy wniósł o powołanie w sprawie II zespołu biegłych.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy przytoczonej na wstępie – renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt.2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat,

jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.(art. 58 ust. 1 i 2 w/w ustawy)

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.(art.12 w/w ustawy) Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 wymienianej ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W przedmiotowej sprawie, Sąd uwzględnił wydaną opinię przez biegłych i uznał ją za wyczerpującą, poddającą wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonego w odniesieniu do jego możliwości zawodowych.

Opinia biegłych wraz z opiniami uzupełniającymi została szczegółowo uzasadniona, a ponadto wnioski w niej zawarte nie nasuwały wątpliwości, co do ich trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegli z zespołu są bowiem doświadczonymi specjalistami z tych dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonego. Opinię wydali po zapoznaniu się z wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczonego. Po zgłoszeniu zastrzeżeń przez organ rentowy biegli wydali dwie opinie uzupełniające w których odnieśli się do zastrzeżeń ZUS. Stanowisko swoje fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnili a kolejne zastrzeżenia organu rentowego sprowadzały się do polemiki z wnioskami opinii biegłych, bez argumentów merytorycznych, wobec czego Sąd uznał opinię biegłych sądowych za miarodajną dla oceny aktualnego stanu zdrowia ubezpieczonego a wnioski organu rentowego o powołanie kolejnego zespołu biegłych oddalił. Podkreślić trzeba , że biegli opierali się także na wynikach kontrolnego badania wykonanego przez specjalistę- prof. Dra hab. A. B.-kierownika Katedry i Zakładu (...) im.dr. A. J. w B. które potwierdziło występowanie u ubezpieczonego utrwalonego zespołu depresyjnego na podłożu zmian organicznych w (...) i zaburzenia funkcji poznawczych, które w znacznym stopniu utrudniają funkcjonowanie psychospołeczne oraz ujawniło, że zmiany mają charakter utrwalony i w przypadku ubezpieczonego niezbędne jest systematyczne leczenie psychiatryczne a pacjent nie kwalifikuje się do pracy zmianowej i fizycznej.

Podnoszony przez organ rentowy fakt, że ubezpieczony pracuje zarobkowo w zakładzie pracy, który nie ma statusu zakładu pracy chronionej oraz nie korzysta ze zwolnień lekarskich, co podkreślał organ rentowy w swoich ostatnich zastrzeżeniach, nieuwzględnionych przez Sąd w zakresie wniosków o powołanie w sprawie kolejnego zespołu biegłych, nie może , w ocenie Sądu, przemawiać przeciwko ubezpieczonemu. Oczywistym jest bowiem, że ubezpieczony, który nie ma w chwili obecnej środków do życia musi zdobywać środki utrzymania i jeżeli został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na otwartym rynku pracy to skorzystał on z tej możliwości, będąc w sytuacji przymusowej. Brak też pewności czy ubezpieczony w tej pracy się utrzyma i jak długo trwać będzie to zatrudnienie. Ubezpieczony wyjaśnił też na rozprawie przed Sądem Okręgowym, że wykonuje u pracodawcy jedynie prace pomocnicze a w okresach pogarszającego się samopoczucia korzysta z urlopu wypoczynkowego. Wskazać też należy, że biegli orzekli iż ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy a taki stan zdrowia nie wyklucza podjęcia zatrudnienia.

Zgodnie z treścią przepisu art. 100 w/w ustawy: prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust.2

2. Jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów kodeksu pracy, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty szkoleniowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym zwłaszcza opinię biegłych sądowych uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną

decyzję przyznając ubezpieczonemu prawo do świadczenia rentowego od dnia złożenia wniosku do dnia 31.03.2019 roku.

W pkt 2 wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 1a ustawy emerytalno- rentowej FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, bowiem dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego były, co do zasady, tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Biegli co prawda dysponowali także zaświadczeniem z dnia 17.01.2018 r. wystawionym przez prof. dra hab. A. B.-kierownika Katedry i Zakładu (...) im.dr. A. J. w B., ale potwierdzało ono jedynie wcześniejszą diagnozę, wobec czego wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Ewa Milczarek